

Baggrundsnotat til Økonomisk politik for Ishøj Kommune

Nærværende notat giver eksempler på, hvordan den Økonomiske politik for Ishøj Kommune kan overholdes ved brug af 4-trinsmodellen ved forventede budgetoverskridelser. Nedenstående beskrivelse skal betragtes som en overordnet ramme, og der er behov for at administrationen arbejder videre med den konkrete håndtering i praksis.

Økonomistyring i forbindelse med forventet merforbrug på et budgetområde

Alle budgetansvarlige foretager løbende budgetopfølgning og rapporterer om forventet mer- eller mindreforbrug til ledelsesniveauet over deres eget, jf. kommunens kasse- og regnskabregulativ. For at kommunen kan overholde servicerammen er det centralt, at der er fokus på at finde finansieringsmuligheder, hvis et budgetområde forventer merforbrug. Såfremt et budgetområde står overfor forventede merforbrug, anvendes nedenstående 4-trinsmodel:

1. **Omprioritering inden for eget budgetområde.** Den budgetansvarlige driftsstedsleder iværksætter straks omprioriteringer inden for eget budgetområde. Såfremt det ikke er tilstrækkeligt eller den budgetansvarlige ikke kan løse den givne budgetudfordring iværksættes næste trin.
2. **Omprioritering inden for eget center.** Centerchefen iværksætter omprioriteringer inden for eget center. Sagen forelægges fagudvalget, da budgettet mellem to budgetområder først kan flyttes, når udvalget har godkendt sagen. Såfremt merforbruget ikke kan finansieres inden for eget center iværksættes næste trin.
3. **Omprioritering på tværs af fagudvalgets område.** Kan et forventet merforbrug ikke løses inden for eget fagcenter, så undersøges muligheder for omprioriteringer eller midlertidige tilpasninger af serviceniveau på tværs af fagudvalgets områder. Dette er relevant hvor et fagudvalgs ansvarsområde dækker over flere fagcentres opgaver. Sagen forelægges fagudvalget. Såfremt merforbruget ikke kan finansieres inden for fagudvalgets område iværksættes næste trin.
4. **Omprioritering inden for kommunens samlede budget.** Der afsøges i første omgang finansieringsmuligheder på tværs af den respektive direktørs område. Er der f.eks. forventninger til mindreforbrug på andre områder, som vil kunne finansiere det forventet merforbrug? Kan budgetudfordringen ikke løses inden for direktørområdet afsøges muligheder på tværs af kommunens samlede budget. Sagen forelægges Byrådet med anvisninger til hvor finansieringen til det forventede merforbrug skal findes. Såfremt der er flere løsningsmuligheder, forelægges de med henblik på politisk prioritering.

Såfremt byrådet ikke kan tilslutte sig de forelagte finansieringsforslag, kan byrådet vælge at kassefinansiere tillægsbevillingen og imødegå merforbruget på et senere tidspunkt. Tillægsbevillinger bør beløbsmæssigt overstige en "bagatelgrænse" f.eks. i størrelsesorden 100.000 kr.

Delegering af budgetansvar

Bevillingskompetencen er hos Byrådet, men Byrådet kan vælge at uddelegere budgetansvaret. Budgetansvaret i Ishøj Kommune er udmøntet på forskellige niveauer, både på det politiske og det administrative plan.

I et center kan administrationen flytte beløb mellem budgetkonti inden for samme budgetområde. Hvis der skal flyttes beløb mellem budgetområder inden for samme bevillingsområde, så kræver det en udvalgsbeslutning. Hvis der skal flyttes beløb mellem bevillingsområder, er det en byrådsbeslutning. Det er forskelligt fra område til område, hvor stramt styret det er og dermed hvad et budgetområde og bevillingsområde dækker over.

Nedenstående er to fiktive cases, som eksempler på hvordan administrationen kan forventes at arbejde med 4-trinsmodellen.

Eksempel på brug af 4-trinsmodellen

Budgetansvarlig leder i Hjemmeplejen forventer et merforbrug på 0,5 mio. kr. i 2022, grundet personaleudskiftninger samt langtidssygmeldinger. I den forbindelse har lederen gjort sin centerchef opmærksom på budgetoverskridelsen og et ønske om, at merforbruget vil blive kompenseret.

Centerchefen gennemgår hele sit budget sammen med sine økonomifolk. De starter med at kigge på om det forventede merforbrug i Hjemmeplejen kan dækkes af andre aktiviteter indenfor det samme budgetområde. Ved gennemgangen vurderer de, at der forventes et mindreforbrug vedr. hjemmehjælp til private leverandører på 0,5 mio. kr.

Da Hjemmeplejen og hjemmehjælp til private leverandører har det samme budgetområde (B60.30.05), så kan den pågældende centerchef flytte budget rundt mellem Hjemmeplejen og hjemmehjælp til private leverandører uden, at der skal fremlægges en sag til Social- og Sundhedsudvalget.

Hvis merforbruget ikke kan finansieres (helt) indenfor det samme budgetområde, så skal den pågældende centerchef se om, at det forventede merforbrug kan finansieres af de andre budgetområder inden for fagcenterets budget. Det kan f.eks. være, at der ved gennemgang af økonomien er et forventet mindreforbrug på 0,2 mio. kr. på stofmisbrugsområdet og en vurdering af, at der kan findes yderligere 0,3 mio. kr. på frivillighedsområdet.

Da finansieringen af merforbruget på Hjemmeplejens område søges dækket af andre budgetområder, skal sagen forelægges Social- og Sundhedsudvalget med indstilling om en omprioritering af budget mellem to budgetområder. Budgettet mellem de to budgetområder må først flyttes, efter at Social- og Sundhedsudvalget har godkendt sagen.

Lykkes det ikke at finde finansieringsmuligheder på tværs af områderne i Center for Voksne og Velfærd, så bringes sagen op i chefgruppen på velfærdsområdet. Center for Børn og Forebyggelse og Center for

Dagtilbud og Uddannelse gennemgår hver deres budget med henblik på at finde udsigter til mindreforbrug eller andre forslag til finansiering af det forventede merforbrug i Hjemmeplejen.

I Center for Dagtilbud og Uddannelse vurderes det, at der er en vis sandsynlighed for et faldende elevtal, som vil kunne finansiere 0,4 mio. kr. af den forventede merudgift i Hjemmeplejen og i Center for Børn og Forebyggelse er der en vakant administrativ stilling. Hvis centeret venter med at genbesætte stillingen, vil der kunne findes 0,1 mio. kr., som vil kunne finansiere det resterende merforbrug i Hjemmeplejen. Det får dog konsekvenser for den administrative opgaveløsning i Center for Børn og Forebyggelse, og det skal vurderes hvilke opgaver, der ikke skal løses i perioden eller om andre centre kan bistå Center for Børn og Forebyggelse med løsning af administrative opgaver i perioden.

Der indstilles en sag til Økonomi- og Planudvalget, hvor det forventede merforbrug i Hjemmeplejen foreslås finansieret af midler fra henholdsvis Center for Dagtilbud og Uddannelse og Center for Børn og Forebyggelse. Sagen sendes videre til Byrådet til endelig beslutning.

Eksempel 2 på brug af 4-trinsmodellen

Budgetansvarlig leder i Borgerservice forventer et merforbrug på 0,3 mio. kr. pga. færre indtægter på gebyrer. I den forbindelse har lederen gjort sin centerchef opmærksom på budgetoverskridelsen, og centerchefen gennemgår budgettet med henblik på at finde finansieringsmuligheder. Det vurderes, at vakante stilling i Økonomi og en vakant stilling i IT-supporten kan udskydes 3 måneder og på den måde kan Center for Borger, Økonomi og IT selv finansiere det forventede merforbrug i Borgerservice. Konsekvenserne bliver dog ringere servicering af organisationen og det politiske niveau i perioden både i forhold til mindre it-support og mindre understøttelse omkring økonomiopfølgning af enkelte fagcentre og budgetopfølgningssagen til Byrådet.

Sagen forelægges Økonomi- og Planudvalget med indstilling om omplacering af budget fra et budgetområde til et andet i Center for Borger, Økonomi og IT.

Lykkes det ikke at finde finansiering inden for centerets egne budgetområder, så bringes sagen op i chefgruppen under kommunaldirektøren. Det betyder, at det drøftes om der kan findes finansiering til det forventede merforbrug i Borgerservice i enten Center for Ledelse og Strategi eller i Center for Erhverv og Beskæftigelse.

De respektive centerchefer gennemgår deres budget og peger på evt. områder, hvor der vil kunne findes besparelser. I Center for Ledelse og Strategi vurderes det, at der vil kunne findes besparelse på tværgående udvikling og uddannelse. Det kan dog få konsekvenser for både igangværende udviklings- og uddannelsesforløb i organisationen, samt forsinkelse eller aflysning af ikke igangsatte forløb. I Center for Erhverv og Beskæftigelse er der to vakante administrative stillinger. Hvis centeret venter med at genbesætte stillingerne, vil der kunne findes besparelser, som vil kunne dække merforbruget i Borgerservice. Det får dog konsekvenser for den administrative opgaveløsning i centeret, og det skal vurderes hvilke opgaver, der ikke skal løses i perioden eller om andre centre kan bistå Center Erhverv og Beskæftigelse med løsning af administrative opgaver i perioden.

Der indstilles en sag til Økonomi- og Planudvalget, hvor det forventede merforbrug i Borgerservice foreslås finansieret af midler fra enten Center for Ledelse og Strategi eller fra Center for Erhverv og Beskæftigelse. Sagen sendes videre til Byrådet til endelig beslutning.

Budgetoverskridelser ind i overslagsårene

Overstående eksempler demonstrerer hvordan et enkeltstående merforbrug kan håndteres ved brug af 4-trinsmodellen i indeværende budgetår. Såfremt en budgetoverskridelse, f.eks. pga. færre indtægter på gebyrer, forventes at følge med ind i overslagsårene, så vil merudgiften blive indregnet i det administrative budget og pengene vil skulle findes i den almindelige budgetproces, f.eks. på baggrund af forslag fra rådighedskataloget.